

Zondag Trinitatis

15 juni 2025

Eenvoud in God

Dorpskerk - Blaricum

Voorganger: ds. Jurjen Zeilstra

Inleiding

Het dogma van de Drie-eenheid is een constructie uit de vroege kerk. Maar de eenvoud van God is een thema met diepgravende joodse wortels. De schoonheid gaat verloren wanneer wij ons in speculatie verliezen. Deze kan soms opeens op verrassende wijze nieuw worden ontdekt, wanneer je als mens je hart daarvoor openstelt. Dat raakt je relatie met de ander.

Schriftlezingen Oude Testament: Deuteronomium 6, 4-9 en Leviticus 19, 17-18

Schriftlezing Brieven: Romeinen 8, 15-17

Schriftlezing Evangelie: Lukas 11, 9-10

Prediking

Gemeente van Christus,
het is essentieel dat wij, te midden van alle aarzeling, twijfel, verstandelijke bezwaren, ontmoedigende ervaringen, en de verwarrende uitwerking van een gewelddadige wereld, de pure eenvoud van geloof in God niet uit het oog verliezen. Het is het hart van de belijdenis van Israël:

De Heer onze God,

de Heer is één.¹

Natuurlijk valt daarover veel te denken en te zeggen en dat doen we ook. Maar ten diepste is de eenvoud elementair. In God is geen tegenspraak, in God zelf is geen geweld. Aan deze God is het dat wij ons mogen laven, mogen spiegelen wanneer wij op zoek zijn naar vrede en rust. Het is immers deze God in wiens beeld wij zijn geschapen. Reeds in de vroege kerk werd deze joodse belijdenis betrokken op het menselijk denken over God, in het 'Sjema Israel' (Luister Israël). Deze oproep ligt onder de bekende woorden uit Efeziërs 4, 3-6, waarin de fundamentele eenheid van God wordt geproclameerd en zowel het leven en werk van Jezus, als het dynamisch voortgaan daarvan, middels de heilige Geest daarmee onlosmakelijk verbonden worden geacht en op de gemeente gelegd als één geheel.

Span u in om door de samenbindende kracht van de vrede de eenheid te bewaren die de Geest u geeft: één lichaam en één geest, zoals u één hoop hebt op grond van uw roeping, één Heer, één geloof, één doop, één God en Vader van allen, die boven allen, door allen en in allen is.²

Deze levenshouding vinden wij bij Jezus. Juist zo kon hij op messiaanse wijze plaatsbekleder zijn. Als wij dan vandaag in deze wereld Zondag Trinitatis vieren, de zondag van de Drie-eenheid, beseffen wij dat dit niet gaat over een stukje speculatieve dogmatiek. Nog minder zal het er, wanneer wij denken aan de Drie eenheid, over kunnen gaan dat wij zouden weten hoe God in elkaar steekt. Het is juist andersom, wij beseffen dat wij niet weten hoe God zou kunnen zijn. 'Niemand heeft ooit God gezien...' en toch heeft Jezus hem doen kennen. De wijze waarop Jezus God heeft ervaren en voorgeleefd, heeft mensen onderling kunnen verbinden. De dynamiek van de Geest van God werd vaardig over mensen en zij werden verlost

¹ Deuteronomium 6,4.

² Efeziërs 4, 3-6, woorden waarschijnlijk niet van Paulus zelf, maar wel in de geest van de apostel.

2

van hun al te individuele gedrevenheid. Het grote geheim van de Drie-eenheid is een onlosmakelijke verbondenheid van hemel en aarde waardoor mensen voor elkaar tot zegen kunnen worden gesteld.

Die zegen is dus niet afhankelijk van ons perfectionisme of van ons gelijk of van de positie die wij als groep of volk innemen in de wereld en de rechten die wij daaraan menen te kunnen ontlenen. Navolging van Christus is dan niet een foutloze karikatuur van jezelf maken. Integendeel, het komt erop aan zelfbewust naast Christus te gaan staan, zoals je bent. Juist zo staan wij in het licht van God en worden wij in staat gesteld authentiek, dat is onvervalst, mens te zijn. Erfgenamen van God dat zijn geen mensen zonder fouten. Kinderen van God zijn niet altijd lief en aardig. Kinderen van God zijn echte mensen van vlees en bloed, met frustraties en traumata, maar ook met zegeningen en kansen om het goede te doen. Zij hebben van hun hemelse Vader de ruimte gekregen om met vallen en opstaan te leren op eigen benen te staan. Als zij gaan lopen, de wereld in, gaan er dingen gebeuren. Die dingen kunnen spannend zijn. Mensen van God mogen vragen, zoeken en kloppen op deuren, wanneer zij de wereld verkennen.

De grote raadsels die ons omgeven, de wonderen van ons lichaam en van onze geest, ze dagen ons uit om op in te gaan en te onderzoeken. Het onrecht in de

wereld, je kunt het beleven als een uitdaging. Zeker, je mag voor jezelf opkomen. Je mag je verdedigen, ook als volk, maar verlies je daar niet in.³ En als Jezus dan zegt: 'vraag en er zal je gegeven worden, zoek en je zult vinden, klop en er zal voor je worden opengedaan...' dan zijn wij misschien gewend om dit louter te betrekken op de betekenis van het gebed. Maar ik denk dat je het breder mag zien. Wij worden aangemoedigd in ons zelfvertrouwen, niet op slot gezet uit angst om teleur te stellen. Bange ouders kunnen soms de creativiteit van hun kinderen enorm afremmen. Dat hoeft niet uit kwade bedoelingen te zijn. Misschien zijn ze bang dat er een intimiteit verloren zal gaan als het kind de wereld intrekt. Maar God is niet zo'n ouder.

Onderzoek alles,
behoud het goede.⁴

Wij mogen ons laten bevrijden van onze geconditioneerde reacties. 'Eens gebeten altijd bang voor honden...' ('Once bitten, always shy...') Wij graven ons maar al te snel in in loopgraven, die als graven zijn, slotbruggen over grachten die niet meer neergelaten worden, roestige harnassen die zijn gaan knellen.⁵ De apostel Paulus geeft aan leden van de jonge kerk een prachtige zoekopdracht mee. Dat is niet het benauwde geluid, dat er bij voorbaat vanuit gaat dat alles altijd bij het oude moet blijven. De basis is een diep vertrouwen dat God niet omvalt als wij onze levensvragen gaan stellen.

Paulus stond op de drempel van het jodendom en keek de wereld in. Hij ging de wereld in, gedreven door Gods Geest. Hij heeft het zo begrepen dat de joodse ideeën over God hun grootste vervulling zouden krijgen wanneer zij zouden worden

³ Wie is er deze dagen van oorlog rondom Israël niet bezig met dit soort vraagstukken?

⁴ 1 Tessalonicenzen 5,21.

⁵ Vgl. Horst, H. van der, *Wijs me de weg! Mogelijkheden voor een christelijke opvoeding in een post christelijke samenleving*, Kampen 1995. Van der Horst spreekt van een dressaat, een eeltlaag op je ziel.

gedeeld met anderen. De apostel voelt zich er door Jezus Christus toe gedreven om met de kern van het joodse Godsbesef de wereld in te gaan. In zijn opvatting was het jodendom juist van Godswege niet bestemd om op zichzelf te blijven. Gods grote beloften van vrede en gerechtigheid waren bestemd om tot vervulling te komen, juist door te leren ze te delen met andere volken en talen en naties.

Niet in standbeelden, niet in een in strakke regels vastgelegde wetgeving, niet in een rigide offerdienst rond vraagstukken van schuld en boete in de tempel, maar in een bewegende ethiek en in zich vrij ontwikkelende multi-etnische geloofsgemeenschappen zag Paulus dit evangelie de wereld ingaan. Gods gebod was daarbij niet bestemd om als een juk aan mensen op te leggen, maar als een uitnodiging in telkens weer andere situaties te worden uitgewerkt en toegepast, door gemotiveerde mensen, of het nu etnisch van oorsprong heidenen waren of joden. Vader, Zoon en heilige Geest, zij verbeeldden op ongehoorde wijze de inspirerende kracht van het Godsgeheim onder de mensen: Een veelkleurige diversiteit tot eenheid herleidbaar. Dat mag de diepe betekenis zijn in de geschiedenis van dit geloof, toen en vandaag. Wij mogen geloven dat dit ook in de toekomst de bron van

vrede kan zijn.
Amen.

Uitzending en zegen

Als u vanhier gaat, ga als gezegende mensen. Geen manipulerende God is ons verkondigd. Geen God die pas in actie komt als je hem vleit. Het 'voor wat hoort wat' is geen eigenschap van deze God. Want dit is de God die overvloedt van liefde als een bron, zonder ophouden.

De Heer zal u bewaren voor alle kwaad,
Hij zal uw ziel bewaren,
de Heer zal uw uitgang en uw ingang bewaren
van nu aan tot in eeuwigheid.

Afbeelding: Mezusah, met tekst Deuteronomium 6, 4-6

